

Wat heeft Vrouwenbelangen in New York gedaan?

Anje Wiersinga en ik hebben het initiatief genomen voor een petitie van de vrouwenorganisaties (Ngo's), aanwezig bij de 51e vergadering van de Commission on the Status of Women (CSW), om de Iraanse vrouwen vrij te krijgen. Op 4 maart waren 33 vrouwen gearresteerd in Teheran tijdens een vreedzame demonstratie ter voorbereiding op 8 maart. De meeste vrouwen zijn na een paar dagen tot een week vrijgelaten. Twee kwamen pas op 14 maart weer vrij. Dat waren juist degenen die de campagne tegen steniging hadden gelanceerd. Volgens de Iraanse grondwet is er demonstratievrijheid, maar deze vrouwen werden ervan beschuldigd een gevaar te zijn voor de staatsveiligheid. Ze zijn vrij op borgtocht, \$250.000 per persoon.

Tekst: Lyda Verstegen

Foto: Joke Sebus

Dat was de heftigste gebeurtenis. Ondertussen gingen de onderhandelingen over de tekst van de conclusies en over de resoluties gewoon door. Er heerste grote bezorgdheid over twee resoluties van de Verenigde Staten, waarop, als je de tekst letterlijk nam, niets was aan te merken, maar die buitengewoon enge gevolgen hadden kunnen hebben. De ene was tegen vroegtijdige huwelijken, en de vrees was dat de VS die zouden gebruiken om nog meer onthouding te prediken, de ander was tegen selectieve abortus (van meisjes). Nu is ieder weldenkend mens daartegen, maar de vrees was dat aannemen van deze resolutie een stapje zou zijn op de Bush-weg naar het verbieden van abortus in het algemeen. Het aborteren van meisjesfoetussen komt vooral voor in India en China. China was razend over de bemoeizucht van de VS en gelukkig trokken die beide resoluties in. Dat was ook heel heftig.

Workshops

De IAW organiseerde een workshop over 'the missing girl'. Twee sprekers, een Chinese en een Indiase vertelden eigenlijk hetzelfde verhaal. Meisjes zijn ongewenst, vanwege het patriërchaat en het gebrek aan sociale voorzieningen. Er zijn miljoenen meisjes te weinig. In China zijn het er 16 miljoen, die niet geboren zijn. Op den duur zal dat leiden tot meer geweld tegen vrouwen. Voorkomen van selectieve abortus en ongewenstheid van meisjes kan door opleiding, opleiding, en nog eens opleiding van iedereen, meisjes, jongens, mannen en vrouwen. In China is de leerplicht verlengd naar een periode van 9 jaar. Gezinnen met meisjes krijgen allerlei privileges. Manurama, van de All India Women's Conference, vertelde dat vroeger meisjes bij de geboorte werden gedood. In de jaren '70, met de uitvinding van de echoscopie gingen eerst de hogere klassen over tot selectieve abortus. Later alle klassen. In 2001 werd de vrouwenbewe-

ging actief tegen dit fenomeen. In Caïro, in 1991 op de bevolkingsconferentie, was het besef van de noodzaak van gelijkheid voor meisjes ontstaan, in 1993 volgde de erkenning dat vrouwenrechten mensenrechten zijn, het Platform for Action uit Beijing wijdde een hoofdstuk aan 'the girl child'. In India worden elk jaar 12 miljoen meisjes geboren (waarvan een kwart de 6e verjaardag niet haalt). Van 5 miljoen wordt de geboorte voorkomen. Hoewel verboden, is de bruidsschat nog steeds gebruikelijk en dus een nadeel van dochters. Zij verlaten de familie bij hun huwelijk en zijn dus eigenlijk weggegooid geld. Er is een kleine kentering. Meisjes weigeren soms te trouwen, hun wordt toegestaan doodsriten te verrichten, ze worden langzaam aan beschouwd als verzorgsters

Tammy, Lucky en Heleen: drie Chinese 'parels' Hoe denken de vrouwen in China over emancipatie, kennen ze het woord feminisme, de betekenis en passen ze het toe?

Ruim een jaar kom ik zeer regelmatig in China en doe daar zaken, meestal met vrouwen. Op verzoek van Lyda Verstegen heb ik aan drie jonge vrouwen een paar vragen gesteld over de stand van de emancipatie. Ik praat geen Chinees en de vrouwen matig tot zeer slecht Engels, maar met handen en voeten en gebarentaal heb ik enkele vragen kunnen stellen. In het begin begrepen ze het woord emancipatie niet maar met wat voorbeelden en uitleg snapten ze wel de bedoeling. Feminisme zei ze helemaal niets. Tammy en Lucky waren wel een klein beetje achterdochtig waar al die vragen nou voor nodig waren, maar omdat we al een tijdje goede zaken met elkaar doen vertrouwen ze mij dan uiteindelijk toch maar.

Interview/foto's: Aletta Tuizenga

Ze kennen elkaar niet en werken op verschillende locaties maar de reacties waren van beiden hetzelfde. Beide vrouwen komen zeer geëmancipeerd over. Ze staan in een winkel/bedrijf waar ook mannen aanwezig zijn, die ze volledig overvleugelen. Ze behandelen hen als een soort hulpje, terwijl ik er later achter kwam dat zij de eigenaren waren. Mogelijk ook omdat die mannen geen enkel woord Engels spraken. Tammy (niet haar Chinese naam, maar in de business-

◆ Tammy en haar ouders

◆ Manurama Bawa

wereld van China heeft iedereen een Engels klinkende naam), 18 jaar oud, is op haar 7de naar school gegaan en heeft daar 10 jaar in totaal op gezeten, al zegt ze dat ze ook al 3 jaar werkt. Ze komt uit zuid China en is met haar ouders naar Beijing verhuisd, waar haar vader in de parelhandel zit. In dit bedrijf, waar het lijkt dat zij de scepter zwaait, werken ook haar moeder en vader. Tammy spreekt redelijk tot goed Engels en zelfs Russisch, geleerd van de 'customers'. Het was niet moeilijk voor haar om werk te vinden en over verdienen heb ik het met haar niet gehad, maar het is een zeer pittig meisje dat zeer geëmancipeerd over komt.

Lucky (haar Chinese naam is Fang Ling Yan), 24 jaar, komt ook uit het zuiden van China. Ook Lucky zit in de parelhandel. Ze is door haar familie aan haar vriend gekoppeld, daardoor naar Beijing gekomen, ze woont ongetrouwd samen en zit in de zaak van haar vriend. Ook hij wordt helemaal door haar overvleugeld, zij regelt de zaakjes en hij mag de 'omloop' doen. Ze verdienen hetzelfde. Maar Lucky is minder geëmancipeerd, want zij vindt toch dat de man het hoofd is en een vrouw niet zoveel rechten heeft als haar man. Haar Engels is slecht, daardoor was ze moeilijker te ondervragen. Ze heeft sinds kort een nieuw meisje in de zaak, Heleen, die Engels gestudeerd heeft maar daar vreemd genoeg toch geen baan in heeft en in de parels terecht is gekomen. Heleen is in haar opvattingen veel duidelijker geëmancipeerd, vindt dat mannen en vrouwen gelijk zijn. Dus gelijke betaling, gelijk werk, dezelfde kansen, dat sprak zij echt duidelijk uit.

Al waren het hele korte interviews en waren ze duidelijk niet gewend aan deze vragen, ze vonden ze het toch wel spannend en ik hoop dat ze alle drie hier ook over willen of gaan praten met vriendinnen. Ik kom er regelmatig en we hebben ook vaak e-mail contact, in weliswaar fonetisch Engels, maar ik zal proberen volgende keer meer over hun ideeën te weten te komen. Dit was een eerste aanzet daartoe. ■

◆ V.l.n.r.: Heleen, Lucky en haar vriend

van oude ouders. Zo worden ze waardevoller. Ook hier wordt een oplossing gezocht in opleiding, een doorbreking van het kastesysteem zou kunnen helpen. Ngo's vervullen hun rol van waakhond. In een workshop over de verhouding tussen het Verdrag voor de Rechten van het Kind en het Vrouwenverdrag, die ik bijwoonde, werd me duidelijk dat het Vrouwenverdrag heel sterk gericht is op de vrouw als moeder. Ook anti-HIV/AIDS programma's die beogen baby's te beschermen helpen wel de jonge moeder, maar niet de vrouw die geen moeder is. Gedenkwaardige opmerking voor de gelijke rechten voor meisjes: 'Niet alle vrouwen worden moeder, maar elke vrouw is meisje geweest'.

Rapporteurs

Karin Dietvorst was erg onder de indruk van de bespreking in de CSW over het programma voor volgend jaar. Dan is het onderwerp 'gender budgeting', het opstellen van begrotingen met oog voor de specifieke belangen van vrouwen. Ook woonde ze de caucus bij over de hervorming van de structuur van de Verenigde Naties. Een aantal ngo's bereikte daar overeenstemming over een petitie over wat in jargon 'gender architecture' heet, het geheel van voorzieningen binnen de VN die speciaal zijn gericht op vrouwen. Nu zijn dat nog losse organisaties (zoals Unifem), de verwachting is dat met een bundeling van krachten meer kan worden bereikt. Natuurlijk staat in de petitie dat dat alleen kan lukken als er voldoende geld beschikbaar is.

Van bijzonder belang voor Nederland dit jaar is het verslag van de speciale rapporteur voor Geweld tegen Vrouwen, dr. Yakin Ertürk. Zij brengt binnenkort verslag uit van haar bevindingen in Nederland. Er zijn veel speciale rapporteurs voor de VN. Het zijn experts die op eigen kosten en in hun eigen tijd onderzoek doen naar zaken die de Algemene Vergadering van belang acht. Sinds de Vrouwenconferentie in Beijing, in 1995, heeft Vrouwenbelangen een werkgroep internationaal werk. Sindsdien hebben we geprobeerd consultatieve status te krijgen bij de VN omdat daar zo veel gebeurt dat de rechten en kansen van vrouwen beïnvloedt, ook in Nederland! De vereniging draagt bij in de kosten van een vertegenwoordigster. Op dat bedrag na gaan leden van Vrouwenbelangen, dit jaar 3, op eigen kosten en in hun eigen tijd naar de Commission on the Status of Women om onze regering te steunen in haar pleidooi voor reproductieve rechten, om te netwerken met vrouwen uit de hele wereld, om te lobbyen voor rechten die in de verdrukking dreigen te komen en om verslag te doen van die activiteiten. ■

Zie ook onze website en www.emancipatie.nl, Onze vrouw in New York.